

Силабус курсу Страхування

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітньо-професійна програма – «Фінанси»

Рік навчання: 4 Семестр: 7

Кількість кредитів: 4 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

к.е.н., доц. Федорович Ірина Михайлівна

Контактна інформація

i.fedorovych@wunu.edu.ua

Опис дисципліни

Дисципліна «Страхування» належить до блоку обов'язкових дисциплін циклу професійної підготовки бакалавра галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Метою вивчення дисципліни «Страхування» є формування у студентів теоретичних знань, сучасного конструктивного мислення та вироблення практичних навичок щодо: застосування організаційних, правових, економічних та фінансових механізмів страхового захисту майнових інтересів юридичних і фізичних осіб в разі настання ризикових ситуацій; аналізу організаційно-правового та інституційного середовища функціонування страхового ринку; укладання страхових договорів у різних галузях страхування, за різними формами і видами страхування, співстрахування та перестрахування; визначення доходів, витрат та фінансових результатів діяльності страхових компаній, освоєння діючої практики оподаткування результатів їхньої діяльності; розрахунку основних показників фінансової стійкості страховиків.

Структура курсу

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	1. Сутність, принципи і роль страхування	Знати термінологію з теорії страхування, уміти пояснити сутність страхування та необхідність страхового захисту суб'єктів господарювання та життєдіяльності людей на випадок шкоди, зумовленої ризиковими обставинами та визначати завдання, функції і принципи страхування	Тести, питання
2 / 2	2. Класифікація страхування	Розуміти підходи щодо класифікації страхування за різними ознаками та уміти застосовувати на практиці класифікацію страхування за галузями, формами та видами страхування	Тести, питання

2 / 2	3. Страхові ризики та їх оцінка	Вміти пояснити сутність ризику, враховуючи його основні характеристики та застосовувати на практиці алгоритм оцінки ризику і визначення доцільності його страхування	Тести, питання
4 / 4	4. Страховий ринок	Розуміти сутність і зміст страхового ринку та розрізняти його види та елементи, суб'єкти, об'єкти та вміти на практиці застосовувати навички щодо порядку підготовки та укладання різного виду страхових договорів	Тести, питання
2 / 2	5. Страхова організація	Розуміти порядок створення, функціонування і ліквідації страхових компаній та вирізняти існуючі організаційні форми страховиків, уміти на практиці застосовувати навички щодо формування фінансових, матеріальних, трудових ресурсів страховика	Тести, питання, ситуаційні завдання
2 / 2	6. Державне регулювання страхової діяльності	Розуміти сутність та значення державного регулювання страхової діяльності та уміти на практиці застосовувати знання правових засад організації та проведення такої діяльності, функціонування органів регулювання і нагляду за страховою діяльністю в Україні	Тести, питання, ситуаційні завдання
4 / 4	7. Особисте страхування	Розуміти сутність та розрізняти ризикові та нагромаджувальні види особистого страхування, уміти застосовувати на практиці принципи організації та проведення обов'язкового медичного страхування і особливостей здійснення добровільного медичного страхування	Тести, питання, задачі
2 / 2	8. Страхування майна	Розуміти особливості проведення страхування майна фізичних і юридичних осіб та уміти на практиці застосовувати навички щодо розрахунку страхових платежів і страхових виплат, формування страхових тарифів у страхуванні майна	Тести, питання, задачі
4 / 4	9. Страхування відповідальності	Розуміти організаційну схему та економічний механізм страхування відповідальності та вміти застосовувати практичні навички щодо страхових ризиків, страхових платежів, страхових виплат та страхових тарифів у розрізі різних видів страхування відповідальності	Тести, питання, задачі
2 / 2	10. Співстрахування та перестрахування	Розуміти сутність та значення співстрахування і перестрахування та вміти застосовувати на практиці методи і форми проведення перестраховальних операцій	Тести, питання

2 / 2	11. Доходи, витрати і фінансові результати страховика	Розуміти сутність, зміст та джерела формування усіх видів доходів страховика, склад та економічний зміст його витрат та застосовувати на практиці навички щодо визначення фінансових результатів, характеристики системи оподаткування та розрахунку чистого прибутку страховика	Тести, питання, задачі
2 / 2	12. Фінансова надійність страховика	Розуміти економічний зміст та значення фінансової надійності страховика, вміння на практиці застосовувати навички щодо порядку визначення її основних показників	Тести, питання, задачі

Рекомендовані джерела інформації

1. Агрес О. Інноваційний розвиток страхової діяльності як один із методів зростання її ефективності. Аграрна економіка. 2022. Т. 15, № 1-2. С. 26-34.
2. Баранов А. Л., Баранова О. В. Деякі особливості державного регулювання страхового ринку України в умовах воєнного стану. Фінанси України. 2022. № 7. С. 95-114.
3. Березька К., Кнейслер О., Спасів Н., Кулина Г. Інформаційна технологія прогнозування фінансових результатів страхових компаній. Ukrainian Journal of Information Technology. 2021. Vol. 3. No 2. P. 87-93.
4. Братюк В. П. Сучасний стан страхового ринку в Україні. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. 2022. Вип. 12. С. 37-45. URL: <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2022.12.5>.
5. Гузела І. Моделювання сценаріїв оподаткування результатів діяльності страховиків України. Світ фінансів. 2021. № 3 (68). С. 101-114.
6. Качула С., Лисяк Л., Ляшевський Я. Аналіз формування доходу і розподілу прибутку страхових компаній (на прикладі АК «Страхова група «ТАС»). Агросвіт. 2021. № 1-2. С. 12-19.
7. Кисільова І., Величко А. Оцінка фінансової надійності страхової організації. Економіка та суспільство. 2021. Вип. 28. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/471/453>.
8. Климук Н. Я. Особливості медичного страхування в Україні у сучасних умовах. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. 2021. № 1. С. 55-60.
9. Кнейслер О., Кулина Г., Федорович І. Трансформація світового страхового ринку в умовах запровадження нових бізнес-моделей та сучасних страхових технологій. Світ фінансів. 2024. Вип. 2 (79). С. 41-54. DOI: 10.35774/SF2024.02.041
10. Кнейслер О., Спасів Н., Король С. Новелізаційні тенденції розвитку страхових компаній в Україні. Світ фінансів. 2021. № 2. С. 106-117.
11. Куцик П. О., Сороківський В. М., Кузьма Х. В. Статистичні підходи до оцінювання величини фінансових ресурсів страхових компаній. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. 2022. № 66. С. 5-9. URL: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/view/1072/1014>.
12. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування : навч. посіб. Кропивницький: ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307 с.
13. Опальчук Р. М., Федорович І., Ткаченко К. В. Особливості розвитку страхування малого та середнього бізнесу в Україні. Актуальні питання економічних наук. 2025. № 8. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14843207>.
14. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n10756>.
15. Попович Д. В., Біда М. С., Загорко К. К. Тенденції розвитку страхового ринку України в умовах воєнного стану. Молодий вчений. 2023. № 3 (115). С. 110-114. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5791/5666>.
16. Про страхування : Закон України від 18.11.2021 р. № 1909-IX. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.
17. Прокопчук О. Т., Цимбалюк Ю. А., Мельник К. М. Інвестиційна діяльність страхових організацій в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 16. С. 5-12.

18. Ситник Н. С., Тишковець М. М. Фінансово-економічна безпека страхової компанії та її забезпечення. Економіка та суспільство. 2022. Вип. 38. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-7>.
19. Сосновська О. О. Страхування : навч. посіб. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.
20. Татарин Н. Б., Підручняк К. П. Особливості фінансової діяльності страхових компаній в Україні. Молодий вчений. 2022. № 5 (105). С. 30-35. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/4771>.
21. Федорович І. Аналіз надання страхових послуг з майнових видів страхування. Економічний аналіз. 2024. Том 34. № 1. С. 191-201. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.01.191>
22. Федорович І. Вдосконалення каналів реалізації страхових послуг в епоху цифрових інновацій. Економіка та суспільство. 2024. Вип. № 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-9>
23. Федорович І. Медичне страхування: досвід зарубіжних країн та можливості для України. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 6. С. 72-76. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.6.72>
24. Федорович І. Основні тренди та напрями розвитку страхового ринку України. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 3. С. 45-49. DOI: [10.32702/2306-6814.2023.3.45](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.3.45)
25. Федорович І. Сучасні інформаційні технології як інструмент удосконалення механізмів агрострахування. Економічний аналіз. 2025. №1. С. 78-90. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2025.01.078>
26. Федорович І., Панас Н. Сучасні тенденції ринку страхування життя в Україні та перспективи його розвитку. «Ефективна економіка». 2024. № 1. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.1.66>
27. Balasubramanian R., Libarikian A., McElhane D. (2021). Insurance 2030 – the impact of AI on the future of insurance. URL: <https://www.mckinsey.com/industries/financial-services/our-insights/insurance-2030-the-impact-of-ai-on-the-future-of-insurance>.
28. Fedorovych I. Key problems and directions of development of digitalization of the insurance market. Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор». Випуск 3 (70). 2022. С. 139-142. DOI: [10.32847/business-navigator.70-24](https://doi.org/10.32847/business-navigator.70-24).
<http://journals.knute.edu.ua/scientia-fructuosa/article/view/485/421>.
29. Insurance 2025 Reducing risk in an uncertain future. URL: https://espas.secure.europarl.europa.eu/orbis/sites/default/files/generated/document/en/gbe01_GBE03821USEN.pdf. 03821usen-
30. World insurance market developments in 5 charts. URL: <https://www.swissre.com/institute/research/sigma-research/sigma-2023-03/5-charts-world-insurance-2023.html>.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань здобувачами вищої освіти і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу здобувач вищої освіти може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Страхування» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1 (Теми 1-6)	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2 (Теми 7-12)	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (Теми 1-6)	1. Тестові завдання (5 тестів по 4 бали за тест) – макс. 20 балів. 2. Теоретичне питання – макс. 40 балів. 3. Задача – макс. 40 балів.	Середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (Теми 7-12)	1. Тестові завдання (5 тестів по 4 бали за тест) – макс. 20 балів. 2. Теоретичне питання – макс. 40 балів. 3. Задача – макс. 40 балів.	Середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час виконання завдань на тренінгу	Середнє арифметичне з оцінок, отриманих за самостійну роботу	1. Тестові завдання (5 тестів по 5 балів за тест) – макс. 25 балів. 2. Два теоретичні питання по 25 балів – макс. 50 балів. 3. Задача – макс. 25 балів.

Поточне оцінювання:

90–100 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє матеріалом, аргументовано й послідовно його викладає, демонструє глибоке розуміння понять і вміння застосовувати знання на практиці;

75–89 балів – матеріал засвоєно достатньо повно, проте бракує аргументації; допускаються несуттєві неточності;

65–74 бали – засвоєно лише основний зміст без належного аналізу; відповідь поверхнева, аргументація слабка;

60–64 бали – відповідь фрагментарна, із суттєвими неточностями, аргументація відсутня;

1–59 балів – матеріал практично не засвоєно, суть питань не розкрито.

Підсумкова оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне балів, отриманих на заняттях у межах кожного модуля.

Тренінг:

90–100 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє матеріалом, творчо застосовує його у завданнях, обґрунтовує результати;

75–89 балів – матеріал засвоєно належно, проте у виконанні окремих завдань бракує аргументованості; незначні помилки;

65–74 бали – завдання виконані на базовому рівні, бракує глибини та системності; аргументація слабка;

60–64 бали – завдання виконано поверхнево, відсутнє обґрунтування та творчий підхід;

1–59 балів – завдання не виконані або виконані формально.

Оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне балів за всі завдання.

Самостійна робота:

90–100 балів – виконані всі завдання, наявні елементи власних досліджень, високий рівень аргументації, креативність;

75–89 балів – завдання виконані здебільшого якісно, проте з окремими недопрацюваннями; аргументація достатня;

60–74 бали – завдання виконані частково, є суттєві помилки, поверхневий аналіз;

1–59 балів – завдання практично не виконані, відсутні авторські напрацювання, наявні грубі помилки.

Оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне балів за всі завдання.

Модульна робота

Модульна робота – вид контролю, при якому засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного й практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Складові модульної роботи:

- тести: 5 завдань, по 4 бали за кожне, максимум – 20 балів.
- 4 бали – правильна відповідь;
- 0 балів – неправильна відповідь.
- теоретичне питання: 1 питання, максимум – 40 балів.
- 35–40 балів – відповідь повна, аргументована, логічна, із прикладами;
- 25–34 бали – відповідь правильна, але недостатньо глибока, є окремі неточності;
- 10–24 бали – відповідь фрагментарна, із суттєвими недоліками та слабкою аргументацією;
- 1–9 балів – відповідь поверхнева, нечітка, із грубими помилками.
- задача: 1 задача, максимум – 40 балів.
- 35–40 балів – задача розв’язана повністю, результати інтерпретовані, обґрунтовані;
- 25–34 бали – розв’язання правильне, але є неточності, аргументація недостатня;
- 10–24 бали – розв’язання часткове, аргументація слабка, є суттєві помилки;
- 1–9 балів – розв’язання фрагментарне, з грубими помилками.

Екзамен

Екзамен – підсумковий вид контролю, при якому засвоєння матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів.

Екзаменаційний білет включає:

- тести: 5 завдань, по 5 балів, максимум – 25 балів.
- 5 балів – правильна відповідь;
- 0 балів – неправильна відповідь.
- теоретичні питання: 2 питання, по 25 балів, максимум – 50 балів.
- 20–25 балів – відповідь повна, аргументована, із прикладами, матеріал засвоєний повністю;
- 10–19 балів – відповідь часткова, поверхнева, з помилками;
- 1–9 балів – відповідь нечітка, з грубими помилками.
- задача: 1 задача, максимум – 25 балів.
- 21–25 балів – задача розв’язана повністю, результати інтерпретовані, обґрунтовані;
- 15–20 балів – розв’язання правильне, але є неточності, аргументація недостатня;
- 5–14 балів – розв’язання часткове, поверхнєве, є суттєві помилки;
- 1–4 бали – розв’язання фрагментарне, з грубими помилками.

Шкала оцінювання студентів:

За шкалою ЗУНУ (сума балів за всі види навчальної діяльності в межах модуля)	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74		D (задовільно)
60–64	задовільно	E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов’язковим повторним курсом)